

Uitspraaknr. 07.031

Datum:

8 oktober 2007

Informatieverstrekking over thuissituatie door school, communicatie met ouders; klacht gedeeltelijk gegrond; primair onderwijs.

De klacht

Een moeder klaagt erover dat medewerkers van de school aan diverse instanties onjuiste en belastende informatie hebben verstrekt over haar en haar zoon. Als gevolg hiervan is haar zoon uit huis geplaatst.

De visie van partijen

De moeder geeft aan dat zij vaak niet in staat is haar zoon op tijd naar school te brengen. Daarover heeft ze gesproken met de directeur en ook is de leerplichtambtenaar twee maal onaangekondigd bij haar thuis geweest. De gesprekken verliepen niet goed.

De zoon is na een onderzoek van de Raad voor de Kinderbescherming (hierna: de Raad) eind 2006 van school gehaald en uit huis geplaatst.

Uit het onderzoeksrapport van de Raad heeft de moeder geconcludeerd dat de school informatie heeft gegeven aan de Raad, het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en de leerplichtambtenaar. Volgens de moeder is veel van deze informatie onjuist, negatief, gebaseerd op vermoedens en in een enkel geval ook bewust gelogen.

De moeder wist niet dat de school deze informatie verstrekke en heeft dus ook de onjuiste informatie niet kunnen corrigeren.

De informatie betrof vermoedens van kindermishandeling en verwaarlozing van de zoon. De zoon zou tot z'n vierde jaar lange periodes in de box hebben gezeten, veel onverklaarbare blauwe plekken hebben gehad, afwijkend dwangmatig gedrag vertonen, dichtklappen als hem over thuis werd gevraagd, etc. Ook zou de moeder boos een folder in het gezicht van de directeur hebben gegooid toen deze haar verwees naar hulpverlening. De moeder heeft echter nooit een folder gegooid. De directeur heeft later ook tegenover haar erkend dat hij dit had verzonnen. Ter zitting heeft de moeder het exemplaar van de folder overhandigd. Ter zitting geeft zij als verklaring dat de directeur zijn opmerking mogelijk als bij-wijze-van-spreken heeft bedoeld.

De conclusie van de Raad is voornamelijk gebaseerd op informatie van de school. De Raad heeft geconcludeerd dat de zoon op sociaal-emotioneel, cognitief en lichamelijk gebied in zijn ontwikkeling werd bedreigd en dat hij externaliserende gedragsproblemen vertoonde. Dit heeft er toe geleid dat hij uit huis is geplaatst. De moeder heeft hem daarna nog twee keer gezien.

De directeur wijst erop dat de school wettelijk verplicht is schoolverzuim te melden. De school voert dit beleid strikt uit.

Eind 2006 heeft het AMK een melding gedaan bij de Raad. De rechter heeft een beschikking inzake uithuisplaatsing afgegeven en de zoon is bij zijn vader geplaatst.

De school heeft op verzoek van de Raad informatie gegeven betreffende bevindingen van medewerkers van de school over het welzijn van de zoon. Er was een vermoeden van kindermishandeling. Signalen hiervoor waren het vele te laat komen (verwaarlozing), de vele blauwe plekken en het rare gedrag dat de zoon in de klas vertoonde. Het betrof geen onjuiste informatie. De door de moeder genoemde citaten van school uit de rapporten zijn juist, behalve die over het langdurig in de box zitten. Daar had de school geen kennis van.

De school is wettelijk gehouden om op verzoek van de Raad inlichtingen te geven. In de Wet bescherming persoonsgegevens is bepaald dat het verbod om persoonsgegevens te verwerken (lees: verstrekken) niet van toepassing is indien dit geschiedt door scholen voor zover het noodzakelijk is met het oog op de speciale begeleiding van leerlingen of het treffen van bijzondere voorzieningen in verband met hun gezondheidstoestand en onder andere voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de aan de Raad wettelijk opgedragen taken.

De directeur is van mening dat de school bepaalde vermoedens of bepaalde aanwijzingen op grond van het gedrag van een leerling aan de Raad mag verstrekken. Het uiteindelijke oordeel over de gegeven informatie valt onder de verantwoordelijkheid van de Raad. Er kan daarom niet gesteld worden dat de informatie van de school heeft geleid tot uithuisplaatsing.

Overwegingen van de Commissie

(...) Vast staat dat de school informatie heeft verstrekt aan de leerplichtambtenaar, het AMK en (in het kader van een raadsonderzoek) aan de Raad voor de Kinderbescherming.

Op grond van het bepaalde in art. 21 van de Leerplichtwet heeft de school bij een vermoeden van ongeoorloofd schoolverzuim de plicht dit de leerplichtambtenaar te melden.

De Commissie overweegt dat de school een eigen uit de voortvloeiende verantwoordelijkheid heeft bij vermoedens van verwaarlozing of mishandeling van haar leerlingen. Richtinggevend hierbij is het criterium op grond waarvan de kinderrechter tot ondertoezichtstelling van een minderjarige kan overgaan. Dit criterium luidt dat de zedelijke of geestelijke belangen dan wel de gezondheid van de minderjarige ernstig worden bedreigd en andere middelen ter afwending van deze bedreiging hebben gefaald of, naar is te voorzien, zullen falen (artikel 254, eerste lid BW).

Binnen dit kader zal de door de school verstrekte informatie veelal belastend zijn voor de betrokken ouder, anders zou er immers geen reden zijn voor contact met deze organisaties.

Ter beoordeling staat dan ook de vraag of de door school verstrekte informatie onjuist was en daarom ten onrechte is verstrekt.

De Commissie stelt vast dat veel van de door school gegeven informatie over de zoon, uit eigen waarneming afkomstig is. Dit betreft het consequent te laat komen, blauwe plekken, dwangmatig gedrag en het dichtklappen indien naar thuis werd gevraagd.

Noch hetgeen de moeder naar voren heeft gebracht noch andere gegevens die de Commissie ter beschikking hebben gestaan leveren aanwijzingen op dat deze informatie niet juist zou zijn. In zoverre is de klacht dan ook ongegrond.

De moeder heeft ter zitting verklaard dat de informatie die de leerplichtambtenaar had over het langdurig in de box zitten, afkomstig was van de directeur van de (peuterspeelzaal van de) vrije school en niet van deze school.

De moeder neemt het de directeur kwalijk dat die de van andere leerlingen verkregen informatie heeft doorgegeven aan het AMK zonder de informatie van de leerlingen eerst met haar te bespreken en haar kant van het verhaal erbij te betrekken.

Voorop dient te staan dat als een school ervan op de hoogte is dat het AMK een onderzoek doet en de school zelf zorgen heeft over de leerling, de school er moeilijk omheen kan informatie die zij in dit verband heeft ontvangen, aan het AMK te melden. Het AMK dient dan te bepalen of het deze informatie bij het onderzoek betreft.

Iets anders is, dat de Commissie uit de haar ter beschikking staande documenten moet afleiden, dat de school de zorgen, waarvan zij zich verplicht voelde die aan het AMK te melden, niet of nauwelijks met de moeder heeft gedeeld. Andere zorgen dan die over het te laat komen, lijken niet te zijn besproken. Noch in het verweerschrift, noch in de na de zitting ingediende stukken zijn aanwijzingen van gesprekken over blauwe plekken, dwangmatig gedrag of het dichtklappen van de zoon als 'thuis' ter sprake kwam.

Tegen deze achtergrond hecht de Commissie eraan ambtshalve te overwegen dat een zorgvuldige omgang met ouders transparantie vergt. De ouders zijn de eerst aangewezenen om zorgen als waarvan hier sprake is, mee te delen alvorens men tot melding bij instanties overgaat. Slechts in zeer bijzondere omstandigheden, waarvan in dit geval niet is gebleken, kan dit anders zijn. Als gevolg van het niet ter zitting verschijnen van de directeur, heeft de Commissie deze uit de stukken getrokken conclusies niet kunnen toetsen aan eventuele verklaringen van de directeur op dit punt. Niet verschijnen behoort evenwel voor rekening en risico van de niet verschijnende partij te komen. Dit geldt eveneens voor eventuele verzuimen in de verslaglegging. In het licht van het voorgaande houdt de Commissie het ervoor, dat van een zorgvuldige omgang als hiervoor omschreven in dit geval geen sprake is geweest. De Commissie verstaat het ambtshalve geconstateerde gebrek in de besluitvorming als onderdeel van de klacht. Voorgaande overwegingen moeten leiden tot het oordeel dat de klacht op dat punt gegrond is.

De moeder heeft ten slotte nog gesteld dat de directeur heeft gemeld dat zij een folder in zijn gezicht had gegooid, terwijl dit niet was gebeurd. De moeder heeft ter zitting de folder laten zien, als bewijs dat ze die mee had genomen van het gesprek. De directeur heeft in zijn verweerschrift slechts gezegd dat de moeder de informatie niet heeft geaccepteerd. De Commissie heeft de directeur ter zitting wegens zijn afwezigheid niet nader kunnen bevragen over dit incident.

Op grond van bovenstaande constatering acht de Commissie aannemelijk dat de moeder de folder niet naar de directeur heeft gegooid, maar dat de door de directeur gebruikte formulering, zoals de moeder zelf al heeft gesteld, als 'bij-wijze-van-spreken' was bedoeld.

De Commissie acht het opnemen van een dergelijke formulering in een rapportage aan AMK of Raad voor de Kinderbescherming niet zorgvuldig. Ook op dit punt is de klacht gegrond.

Het oordeel van de Commissie

De klacht is in zoverre gegrond:

- dat de directeur zijn zorgen omtrent de ontwikkeling van de zoon volledig met de moeder had behoren te bespreken alvorens deze te melden bij het AMK;
- dat de directeur ten onrechte in zijn rapportage aan het AMK heeft opgenomen, dat de moeder een folder in zijn gezicht zou hebben gegooid, welke bewering onjuist is gebleken.

Voor het overige is de klacht ongegrond.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie beveelt het schoolbestuur aan:

- bij volgende klachtenprocedures te bevorderen dat wanneer een van zijn medewerkers als de directeur is aangemerkt deze ook daadwerkelijk ter zitting verschijnt of tijdig aangeeft dat hij is verhinderd.
- beleid te ontwikkelen dat erop is gericht dat de school eventuele zorgen over leerlingen met ouders bespreekt en dit adequaat vastlegt. Dit klemt temeer, wanneer de school van plan is dergelijke zorgen met andere dan de ouders te delen.